

Posudek na diplomovou práci

Autorka práce: Kateřina Rubešová

Název práce: Životní spokojenost dětí a dospívajících z dětských domovů

Vedoucí práce: Mgr. Hana Novotná

Diplomová práce Kateřiny Rubešové se zabývá tématem životní spokojenosti u dětí a dospívajících, kteří jsou aktuálně umístěni v zařízeních pro výkon ústavní výchovy, resp. v dětských domovech. Téma práce je aktuální a dobře cílené, jelikož téma ústavní výchovy a zejména pak životní spokojenosti u dětí s nařízenou ústavní výchovou je v kontextu České republiky velmi diskutované.

Práce je ucelená, rozdělená na teoretickou a empirickou část. Teoretická část obsahuje tři vhodně zvolené kapitoly, které přináší kvalitní teoretický základ pro empirickou část. Jednotlivé kapitoly se zabývají konceptem životní spokojenosti, ústavní péčí v České republice a specifiky dětí, které jsou umístěny v dětských domovech. Oceňuji vymezení termínu životní spokojenost v mezinárodním kontextu a rovněž zařazení přehledu aktuálních nástrojů, jenž mohou být v českém prostředí pro mapování životní spokojenosti u dětí používány. Kapitola zabývající se ústavní výchovou přináší aktuální informace z této oblasti, nastiňuje reálnou podobu současné situace v zařízeních a věnuje se také analýze příčin umístění dětí do zařízení. Vzhledem k obsáhlosti tématu oceňuji, že se autorka v teoretické části zaměřila na uvádění klíčových informací, díky čemuž je rozsah této části práce adekvátní. V případě potřeby by kapitoly mohly být i dále rozšiřovány (např. hlubší přiblížení systému péče o ohrožené děti v ČR apod.).

Empirická část je vystavěna na výzkumu smíšeného designu, kdy autorka sbírala data prostřednictvím anamnestického dotazníku a standardizovaného testu (KIDSCREEN), navíc přidala jednu část dotazníku modifikovanou pro potřeby výzkumu. Položené výzkumné otázky, stejně jako stanovené hypotézy jsou vhodně zformulované. Zvolený model výzkumu a použité nástroje považuji pro daný typ výzkumu za vyhovující.

Analýzy (kvantitativní i kvalitativní) jsou přehledné, zjištěné výstupy jsou vhodně doplněné interpretacemi. Data z anamnestického dotazníku jsou uvedena v tabulkách, přičemž v tabulce č. 8 (nejdůležitější osoba, resp. osoby) je k zamyšlení, zdali děti jako strýce a tety neoznačují vychovatele, které mohou takto oslovovat. V takovém případě by více než třetina dětí z DD vychovatele považovala za jednu ze třech nejbližších osob. Zajímavá zjištění přináší rovněž analýza dle dosaženého skóru životní spokojenosti.

Diskuze v diplomové práci je kvalitně zpracována, autorka velmi vhodně výstupy práce zasazuje do kontextu jiných teoretických a výzkumných poznatků. Limity práce jsou nahlíženy adekvátně a komplexně, oceňuji uvedení doporučení do praxe.

Práce formální požadavky splňuje, její rozsah je odpovídající zadání diplomové práce. Text je strukturovaný, psaný čtivým, avšak odborným jazykem, doplněný tabulkami a grafy. Stylistická úroveň práce je na velmi dobré úrovni. Studentka využila dostatečné množství relevantní české i zahraniční literatury, citace jsou provedeny odpovídajícím způsobem dle normy.

Diplomovou práci považuji za kvalitní a přínosnou. Jsou v ní zachyceny aktuální poznatky týkající se životní spokojenosti dětí umístěných v dětských domovech a může sloužit jako podklad pro další výzkumy v této oblasti.

Je zjevné, že autorka má osvojeny badatelské schopnosti, což prokázala při kvantitativní i kvalitativní analýze dat a následné interpretaci. Autorka přistupovala k výzkumu, jenž byl obtížný na realizaci zejména díky těžko dostupnému výzkumnému vzorku, svědomitě a pečlivě.

Závěr:

Diplomovou práci Kateřiny Rubešové doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Byla zkoumána autory testu KIDSCREEN souvztažnost mezi oblastí „školní prostředí“ a oblastí „sociální přijetí a šikana“, ve kterých děti z dětských domovů vykazovaly nižší životní spokojenost než děti ze standardizačního vzorku, příp. je dle autorky možná?
- 2) Bylo by pro potřeby této práce v něčem přínosné pracovat s kontrolní skupinou ustanovenou pro výzkum, a nikoliv standardizačním vzorkem?
- 3) Jakým způsobem by mohl být koncipován výzkum, který by zjišťoval životní spokojenost či kvalitu života u dětí v dětských domovech (potažmo v ústavní výchově) longitudinálně?

Praha, 5. ledna 2019

Mgr. Hana Novotná